

Кононенко Н. М., старший викладач
Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»,
м. Харків, Україна

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗАНЯТЬ ГАНДБОЛОМ

Анотація. Вивчено фактори, що впливають на формування мотивації у студентської молоді до занять гандболом. Установлено, що мотивація здобувачів вищої освіти до систематичних занять даним видом фізичної активності є складним процесом, який обумовлений різноманітними факторами, розуміння яких може допомогти в розробці ефективних стратегій для стимулювання і підтримки мотивації у зазначеного контингенту.

Ключові слова: гандбол, заняття, здобувачі вищої освіти, мотивація, фактори.

Вступ. Гандбол – це командна спортивна гра, в якій беруть участь дві команди по сім учасників у кожній. Особливість полягає у тому, що м'яч передають за допомогою всіх частин тіла, крім ніг. Мета гри – забити м'яч у ворота супротивника [1, 4].

Матч виграє команда, що закинула більше м'ячів, ніж противник. Нічий допускаються, але в разі необхідності виявити переможця гри може бути призначено додатковий час або серія 7–метрових кидків (в залежності від регламенту змагання) [2].

Гандбол – це гра колективна. Усі гравці об'єднані спільною метою закинути у ворота супротивника якомога більше м'ячів і не пропустити у свої. Для досягнення успіху потрібні погоджені дії усіх членів команди, підпорядкування своїх дій виконанню загального завдання. Діяльність кожного гравця команди має конкретну спрямованість, відповідно до якої гандболістів розрізняють по амплуа.

Рухова діяльність гандболістів в грі не просто сума окремих прийомів захисту і нападу, а сукупність дій, об'єднаних спільною метою в єдину динамічну систему. Успіх рухової діяльності залежить від стійкості і варіативних навичок, рівня розвитку фізичних якостей і інтелекту гравців [5].

На думку Є. І. Петрушевського [3], гандбол є популярним видом фізичної активності серед різних верств населення, зокрема здобувачів вищої освіти, заняття яким сприяють підвищенню рівня фізичної підготовленості та вихованню всебічно гармонійно розвиненої особистості молодого покоління.

Гандбол в Україні займає певне місце в системі фізичного виховання. Він широко використовується на заняттях для здобувачів вищої освіти.

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

При правильній організації занять і помірному дозуванні навантаження гандбол можна використовувати і як засіб оздоровчого тренування.

Заняття гандболом сприяють поліпшенню функціонального стану серцево-судинної, дихальної та нервової систем.

Гра в гандбол, проведена на свіжому повітрі, має велику перевагу в природному загартовуванні та оздоровленні людини [5].

С. С. Романенко, Є. С. Чуприна [4] вважають, що під час навчально-тренувальних занять з гандболу потрібно враховувати вікові особливості тих, хто займається і рівень розвитку фізичних якостей.

Гандбол є спортивною грою, яка вимагає високого рівня фізичної підготовки, технічних навичок та стратегічного мислення. Заклади вищої освіти є важливими центрами фізичної активності, де здобувачі можуть займатися різними видами спорту, включаючи гандбол. Однак, їх мотивація до занять гандболом може бути різною і залежить від багатьох факторів.

Дослідження факторів, що впливають на формування мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом має важливе значення у сучасному освітньому середовищі.

З'ясування цих факторів дасть можливість не лише краще розуміти, як стимулювати здобувачів вищої освіти до занять фізичною активністю, а й сприятиме розвитку їх фізичних та психологічних якостей. Тому важливо дослідити фактори, що впливають на формування мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Мета дослідження: вивчити фактори, що впливають на формування мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фактори, що впливають на формування мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом можуть бути різноманітні та включати такі аспекти:

1. Фізичні фактори. Стан здоров'я та рівень фізичної підготовленості можуть бути ключовими аспектами, що стимулюють здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Бажання поліпшити своє здоров'я та підвищити рівень фізичної підготовленості може бути сильним мотиватором.

2. Психологічні фактори. Емоційний стан, ставлення до перемог та поразок, а також самооцінка можуть бути ключовими психологічними факторами, що впливають на мотивацію здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

3. Емоційні фактори. Емоційна включеність, задоволення від гри та відчуття успіху можуть позитивно впливати на мотивацію. Прагнення досягати нових результатів та вдосконалювати свої навички також може бути важливим.

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

4. Соціальні фактори. Взаємодія з однодумцями, тренерами, друзями по команді та підтримка від близьких може значно впливати на мотивацію здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Групова динаміка та позитивне спілкування можуть бути важливими чинниками для формування мотивації розвиватися в цьому виді фізичної активності.

Здобувачі вищої освіти можуть бути мотивовані до занять гандболом через соціальний вплив оточення, такий як друзі, тренери або спортивні команди.

5. Особистісні фактори. Індивідуальні цілі, цінності та інтереси позитивно впливають на мотивацію здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Бажання стати частиною команди або розвиватися як спортсмен може бути сильним мотиватором.

Наявність чітких цілей у спортивному розвитку, плани дій для досягнення цих цілей та постійний прогрес у грі можуть позитивно впливати на мотивацію здобувачів вищої освіти.

Впевненість у своїх можливостях, розвиток навичок та досягнення успіхів у гандболі можуть позитивно впливати на мотивацію здобувачів вищої освіти до занять цим видом фізичної активності.

Цікавість до гандболу, задоволення від гри та відчуття радості від спортивних досягнень можуть бути ключовими факторами у формуванні мотивації у здобувачів вищої освіти.

6. Середовищні фактори. Доступність спортивних майданчиків і залів, викладацька й тренерська підтримка та можливості для участі в змаганнях можуть вплинути на мотивацію здобувачів вищої освіти до занять гандболом.

Якщо середовище сприятливе для занять фізичною активністю, це може позитивно вплинути на мотивації.

Зазначені фактори можуть взаємодіяти та по-різному впливати на кожного здобувача вищої освіти, але загалом їх поєднання може стимулювати мотивацію до занять гандболом у зазначеного контингенту.

Висновки. Формування мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом є комплексним процесом, який включає в себе різноманітні фактори: фізичні, психологічні, емоційні, соціальні, особистісні та середовищні, що відіграють важливу роль у стимулюванні мотивації.

Для стимулювання мотивації у здобувачів вищої освіти до занять гандболом важливо створити комфортні умови для занять та гри щоб уникнути стресу та негативних емоцій.

Розуміння і підтримка цих аспектів може допомогти зберегти зацікавленість студентської молоді у заняттях гандболом.

Дослідження зазначених факторів може бути корисним для тренерів, педагогів та інших фахівців у спортивному середовищі для оптимізації мотивації здобувачів вищої освіти до занять гандболом. Розуміння та урахування цих аспектів допоможе поліпшити результативність тренувань,

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

підвищити зацікавленість студентської молоді у спортивному процесі та сприяти загальному розвитку молодих спортсменів.

Мотивація здобувачів вищої освіти до систематичних занять гандболом є складним процесом, який обумовлений різноманітними факторами. Розуміння цих факторів може допомогти в розробці ефективних стратегій для стимулювання і підтримки мотивації у студентської молоді.

Перспективи подальших досліджень полягають у порівнянні мотивації здобувачів вищої освіти різних спеціальностей до занять гандболом та визначення можливих відмінностей.

Список використаної літератури

1. Бенцак Л. Історичний досвід та традиції розвитку гандболу. *Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. Вип. 7. С. 236–238.
2. Павленко В. О., Насонкіна Е. Ю., Павленко Є. Є. Павленко В. О. Сучасні технології підготовки в обраному виді спорту : підруч. Харків : Харківська державна академія фізичної культури, 2020. 550 с.
3. Петрушевський Є. І. Розвиток гандболу в Україні в умовах глобалізації спорту : дисертація. Київ : Національний університет фізичного виховання і спорту України, 2021. 226 с.
4. Романенко С. С., Чуприна Є. С. Теоретико-методичні основи вдосконалення рівня технічної майстерності гандболістів. *Theoretical foundations in practice and science : the XIV International science conference, december 21–24. Bilbao, Spain, 2021*. С. 385–388.
5. Соловей О. М., Соловей Д. О. Теоретичні основи гандболу: навч. посіб. Дніпро : Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, 2017. 161 с.